

RIKSMEKLEREN

Statsminister Jonas Gahr Støre

Deres ref.

Dato

7. april 2024

EN HELHETLIG KOMPETANSEREFORM FOR FRONTFAGET

Mekling i Frontfaget (Fellesforbundet og Norsk Industri) 2024 pågår som kjent nå. Riksmeklerens oppgave er å forsøke å oppnå enighet mellom partene om et rimelig forlik, jf. arbeidstvistloven § 12 første ledd andre punktum.

I samråd med partene i meklingen i Frontfaget har jeg kommet til at det er hensiktsmessig å rette en henvendelse til Statsministeren.

Partene har overfor meg vist til brev i forrige hovedoppgjør datert 1. april 2022 fra daværende Forsknings- og høyere utdanningsminister der det står at staten i tråd med Hurdalsplattformen vil bidra til finansiering av kompetansereformen som del av et trepartssamarbeid.

Fellesforbundet og Norsk Industri har opplyst at de er enige om følgende:

«Industrien skal møte det grønne skiftet, globaliseringen og digitaliseringen med den arbeidsstyrken vi har i dag. Vi må unngå at folk over tid faller ut av et arbeidsliv som stiller nye krav fordi de mangler rett kompetanse. Ansatte med en bred kompetansebase bidrar til økt produktivitet, men gjør det også lettere å finne ny jobb dersom bedriften de jobber i må innskrenke eller legges ned. Derfor må vi som samfunn tenke helt nytt om etter- og videreutdanning. Det må etableres en kultur hvor kompetansepåfyll blir en del av det å jobbe.

Norsk Industri og Fellesforbundet er enige om at det trengs en helhetlig kompetansereform som kan møte de særskilte utfordringene industrien står ovenfor. Tilbudene og rammene for en slik ordning må være utformet slik at det faktisk vil være mulig å gjennomføre det løftet som er nødvendig. I rapporten om industriens kompetansebehov, som ble utarbeidet i samarbeid med KD og HK-dir, ble det pekt på flere barrierer for kompetanseutvikling, blant annet mangel på informasjon om relevante tilbud og økonomi.

Post-/besøksadresse:

Telefon:

E-post:

Org.nr:

Akersgaten 45

22 97 99 99

post@riksmekleren.no

971 524 626

0158 Oslo

Vi registrerer at både nære naboland og EU som fellesskap har gjennomført eller gjennomfører omfattende satsing på etter- og videreutdanning, herunder tiltak for en bedre inntektssikring. Det er avgjørende at Norge ikke blir hengende etter i dette arbeidet. Manglende kompetansepåfyll og økt omstillingstakt vil skape et økt utenforskap og belaste offentlige budsjetter. Økte investeringer i etter- og videreutdanning vil motvirke en slik utvikling.

En slik reform bør skje innenfor rammen av trepartssamarbeidet og bygge på to pilarer:

- i. En ny ordning for inntektssikring for arbeidstakere som trenger etter- og videreutdanning et stykke ut i sitt arbeidsliv.
- ii. Et godt tilrettelagt og dimensjonert utdannings- og kurstilbud.

Pilotprosjekt for tariffavtalt fond

Norsk Industri og Fellesforbundet mener at det bør vurderes etablering av et pilotprosjekt for tariffavtalt fond for kompetanseutvikling for industriooverenskomsten. Ordningen vil gi ansatte rett til bransje- og bedriftsrelatert etter- og videreutdanning. Under forutsetning av statlig medfinansiering, er avtalepartene innstilte på å sette av midler til å finansiere sine bidrag.

Partene viser til det pågående arbeidet i Kompetansereformsutvalget, som nå utreder hvordan Norge skal lykkes med livslang læring i arbeidslivet. Utvalget er sammensatt med bred representasjon fra partene i arbeidslivet. Utvalget skal etter planen legge fram sin rapport 31. oktober 2024. Partene legger til grunn at utvalget, som en del av sitt arbeid, skal vurdere finansieringsmodeller som støtter opp om etter- og videreutdanning i etablerte arbeidsforhold slik at det sikrer ambisjonen om livslang læring. Partene mener det er viktig at arbeidslivets parter og offentlige myndigheter i samarbeid finner frem til ordninger for livslang læring for arbeidstakere i etablerte arbeidsforhold.

Et godt tilrettelagt og dimensjonert utdannings- og kurstilbud

En nødvendig del av denne reformen er at regjeringen bidrar til at det etableres et riktig dimensjonert og relevant utdanningstilbud. Partene må ha en sentral rolle i utviklingen av etter- og videreutdanningstilbudet. Vi vil også legge til rette for god deltakelse fra bedriftene.

Fagskolene er strategisk viktige virkemidler for å utvikle lokalt og regionalt arbeidsliv. Samspillet mellom fylkeskommunene, fagskolene, bransjene og partene er sentralt for å dekke de konkrete kompetansebehovene for virksomheter lokalt og regionalt. Partene ber om at Fagskolene må styrkes. Partene mener at det må på plass en sterkere, mer langsiktig og forutsigbar finansiering av de offentlige fagskolene. Dette gjelder både ordinær drift av fagskoletilbud og moduler/kurs som blir utviklet gjennom Industrifagskolen.

Vi ønsker å bygge videre på Industrifagskolen, men knytte den tettere til industrien. Industrifagskolen skal både videreutvikle dagens tilbud og utvikle nye tilbud. Partene ber om at de involveres i dette arbeidet. Partene ber om at bransjeprogrammet for industri- og byggenæringen også må videreføres.

Frontfagspartene har allerede god innflytelse på en rekke kompetansepolitiske virkemidler, som Industrifagskolen og bransjeprogram. Dette har vært avgjørende for relevansen i utdanningene. I arbeidet med den kommende stortingsmelding om høyere yrkesfaglig utdanning må det vurderes hvordan fagskolene kan bli enda mer tilgjengelige og relevante for næringslivet. Partene ber om å bli involvert i dette arbeidet.

Oppsummert

Hurdalsplattformen understreker at norsk arbeidsliv stiller høye krav til arbeidstakernes kunnskap og kompetanse og vektlegger at dette er et av våre fremste konkurransefortrinn. Som et svar på at kravene vil øke i årene fremover, er det derfor veldig bra at regjeringen i Hurdalsplattformen sier at den vil gjennomføre en kompetansereform som svarer på behovene for oppdatert og formalisert kompetanse som både arbeidsfolk og arbeidsgivere har og har satt i gang et arbeid med dette gjennom Kompetansereformsutvalget.

Partene mener det er nødvendig å få til et løft for etter- og videreutdanning. Riktig dimensjonering og relevante utdanningstilbud er helt sentralt samtidig som det i en kompetansereform må sees på flere barrierer for å få flere til å ta etter og videreutdanning. Etter at Kompetansereformsutvalget er ferdig med sitt arbeid ber partene regjeringen om tett dialog slik at vi sikrer en kompetansereform for livslang læring.»

Vennlig hilsen

Mats Ruland
riksmekler